

Pokoj? Ale ne za každ

Pavel Hošek

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími, říká Ježíš učedníkům v kázání na hoře (srov. Mt 5,9). Zdá se to být jasné a přehledné. Křesťané mají být za všech okolností mírumilovní mírotvorci. Jsou povoláni k tomu, aby do rozhaštěřené společnosti a rozbolavělých sporů vnášeli pokoj, aby hledali smíření za každou cenu.

Tak v čem je problém? Jak je možné, že v Lukášově evangeliu čteme Ježíšova slova o tom, že nepůsobí pokoj, ale rozdělení, že nepřináší mír, ale oheň sváru (srov. Lk 12,49-53)? Jak je to možné?

Někdy je třeba vystoupit z řady

Inu, pokoj je zajisté kýžený stav věcí, ale jsou situace, kdy je třeba jít do střetu. Někdy je nutné protestovat, vzepřít se, vystoupit z řady, vypovědět poslušnost, koledovat si o průsvih. Svědkové šikany na základní škole nemají hledat pokoj za každou cenu. Cestující v tramvaji nemají být smířliví vůči opilci, který obtěžuje bezradnou dívku. Kdo slyší, jak kolegové v práci pomlouvají nepřítomného přítele, nemá mírumilovně zůstat zticha. Někdy je třeba zvolit si stranu bariády. „Nespráhneš se se svévolníkem. Nepřidáš se k většině, když páchá zlo,“ jak se praví v Druhém knize Mojžíšově (Ex 23,1-2). Bible to říká docela jednoznačně: konflikt je někdy nevyhnutelný. A vyhnout se mu znamená selhání.

Historie nás učí, že kolaboranti všech možných totalitních režimů odjakživa omlouvali svoje chování biblickými citáty o mírumilovnosti a smířlivosti, ke které jsou přece věřící povoláni. Ano, jenže smířlivost je někdy jen jiné jméno pro zradu. Jindy je to průhledná maska zbabělosti.

Být smířlivý vůči tvrzení, že dvě a dvě je pět, není žádné působení pokoje, ale obyčejná neupřímnost. Člověk, který se vždycky se všemi nějak dohodne, který je vždycky se všemi zadobře, musí přinejmenším občas vědomě lhát. Nemít žádný vyhraněný názor na nic není žádná ctnost.

Někdy je nutné protestovat, vzepřít se, vystoupit z řady

Světlo přišlo do tohoto světa

Žijeme ve složitém, nepřehledném světě, plném protichůdných informací a zpráv, ze kterých si každý může vybrat, co se mu právě hodí. Všechno se dá zrelativizovat, ke všemu se dá podotknout nějaké „ale“, vždycky je možné moudře poznamenat, že pravda bude někde uprostřed. Vždycky se dá schovat za nějaký protiargument.

Proto je dobře, že Ježíš vedle výzvy k hledání pokoje mluví také o rozdělení, které přináší. Zlo je totiž zlo a dobro je dobro a pravda není někde uprostřed mezi nimi. „Světlo přišlo do tohoto světa, ale lidé si zamilovali víc tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo.“ (Jan 3,19-20). Tohle nezní jako výzva ke smířlivosti za každou cenu.

Vzájemně vstřícný kompromis mezi světlem a tmou, dobrem a zlem, pravdou a lží, to opravdu není cesta, na kterou Ježíš volá své

du cenu

a koledovat si o průšvih.

Snímek Pixabay

učedníky. Zásadová neutralita je někdy jen prospěchářské pokrytectví. Kamarádění s padouchy je spolupráce se zlem. Projevovat porozumění vůči pachatelům bezpráví a mlčet tváří v tvář jejich zvláštní znamení znamená podílet se na jejich nepravostech.

Pravda nesmí být obětována

Křesťané jsou povoláni, aby působili pokoj. Ale na cestě k pokoji nesmí být obětována pravda. Pak by to totiž nebyl Boží pokoj, ale spojenectví ve lži. Právě tak není možné zájmu pokoje obětovat milosrdenství. Byl by to falešný pokoj, který nemá s Bohem nic společného. Proč? Protože milosrdenství, jak říká moudrý papež František, je Boží méno.

autor je vedoucím katedry religionistiky na
TF UK a kazatelem Církve bratrské.

Účast na dobrotě hlubší, než je ta naše

Jestliže nás před zlem a hříchem spasí jediné víra, není to proto, že nás zbavuje povinnosti konat dobré skutky a být dobrými, jak byl Luther pokoušen tvrdit. Naopak. Je to proto, že víra se v nás může zrodit jen z kontaktu s ranami Boha, neboť se v nás může žít jen účastí na dobrotě hlubší, než je ta naše, a na jediné síle, která může vydržet před hrůzou zla až do krajnosti; víra v nás má život jen ve spojení s nejzákladnější dobrotou, která může vytrysknout v lidském srdci, s dobrotou, která záleží v tom, že tušíme a prožíváme tytéž rány, tutéž něžnost jako Bůh, protože jsme už uchopeni, zaplaveni, oděni, pokřtěni jeho nekonečnou silou.

Bernard Bro OP